

Terrorirünnakute tõkestamine, nendeks valmisolek ja neile reageerimine

Euroopa Parlamendi soovitus Euroopa Ülemkogule ja nõukogule terrorirünnakute kohta: terrorirünnakute tõkestamine, nendeks valmisolek ja neile reageerimine (2005/2043(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse soovitusete ettepanekut nõukogule ELi tasandil integreeritud lähenemise kohta eesmärgiga tõkestada igat tüüpi terrorirünnakuid, end nende suhtes ette valmistada, neile vastata ning nende tagajärgedega tegelda, mille esitajaks on Alexander Nuno Alvaro fraktsiooni ALDE nimel (B6-0081/2005);
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu V jaotist;
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu VI jaotist, eriti selle artikleid 29, 30, 31, 32, 34, 39 ja 42;
- võttes arvesse Euroopa põhiseaduse lepingut, eriti selle artikleid I-43 ja III-284;
- võttes arvesse kahteistkümmet ÜRO konventsiooni terrorismiga võitlemise kohta;
- võttes arvesse Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuuti, mille võttis 17. juulil 1998 vastu ÜRO täievoliliste esindajate diplomaatiline konverents;
- võttes arvesse Brüsselis 21. septembril 2001. aastal erakorralise Euroopa Ülemkogu poolt vastu võetud terrorismivastast tegevuskava;
- võttes arvesse 19. oktoobril 2001. aastal Gentis toimunud riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametliku kohtumise deklaratsioone;
- võttes arvesse 14. ja 15. detsembril 2001. aastal Laekenis toimunud Euroopa Ülemkogu järeltöid;
- võttes arvesse nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsust 2002/187/JSK, millega moodustatakse Eurojust, et tugevdada võitlust raskete kuritegude vastu¹;
- võttes arvesse nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsust 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta²;
- võttes arvesse nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsust 2002/475/JSK terrorismivastase võitluse kohta³;
- võttes arvesse nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsust 2002/465/JSK ühiste uurimisrühmade kohta¹;

¹ EÜT L 63, 6.3.2002, lk 1.

² EÜT L 190, 18.7.2002, lk 1.

³ EÜT L 164, 22.06.2002, lk 3.

- võttes arvesse nõukogu 22. juuli 2003. aasta raamotsust 2003/577/JSK vara või tõendusmaterjalide arestimise otsuste täitmise kohta Euroopa Liidus²;
- võttes arvesse 25. ja 26. märtsil 2004. aastal Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogu järeldusi;
- võttes arvesse 25. märtsil 2004. aastal Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogu terrorismivastase võitluse deklaratsiooni;
- võttes arvesse 17. ja 18. juunil 2004. aastal Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogu järeldusi;
- võttes arvesse nõukogu poolt 17. ja 18. juuni 2004. aasta kohtumisel arvesse võetud ELi parandatud terrorismivastast tegevuskava;
- võttes arvesse 4. ja 5. novembril 2004. aastal Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogu järeldusi;
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu poolt Brüsselis vastu võetud Haagi programmi vabaduse, turvalisuse ja õiguse konsolideerimise kohta Euroopa Liidus³;
- võttes arvesse 16. ja 17. detsembril 2004 Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogu järeldusi;
- võttes arvesse komisjoni teatist KOM(2004)0700, mis käsitleb terrorismi rahastamise ärahoidmist ja selle tõkestamist teabevahetuse parandamise, läbipaistvuse suurendamise ja finantstehingute jälgitavuse parandamisega, teatist KOM(2004)0701 valmisolekust ja tagajärgede ohjamisest terrorismivastases võitluses ja teatist KOM(2004)0702 kriitilise infrastruktuuri kaitsest terrorismivastases võitluses;
- võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile terrorismivastaseks võitluseks võetavate meetmete ja tõsise kuriteo muude vormide kohta, eriti teabevahetuse parandamiseks (KOM(2004)0221);
- võttes arvesse nõukogu raamotsuse eelnõud Euroopa Liidu liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelise teabe ja jälitusteabe vahetamise lihtsustamise kohta, eelkõige raskete õigusrikkumiste, sealhulgas terroriaktide korral (10215/04);
- võttes arvesse kodukorra artikli 114 lõiget 3 ja artiklit 94;
- võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A6-0166/2005);

---

¹ EÜT L 162, 20.6.2002, lk 1.

² ELT L 196, 2.8.2003, lk 45.

³ ELT C 53, 3.3.2005, lk 1.

- A. arvestades, et Euroopa Liidu põhiprioriteet seoses terrorirünnakuteks valmisoleku ja neile reageerimisega on ühenduse institutsioonide ja liikmesriikide suutlikkus tõkestada terrorirünnakuid;
- B. arvestades, et terrorismi tõkestamiseks ei piisa tegevusettepanekute pika, üldise nimekirja koostamisest;
- C. arvestades, et terrorismivastane võitlus, vastuseks terrorirünnakutele või muul juhul nõuab igal ajal inimõiguste ja põhivabaduste kaitset kui meie institutsioonide identiteedi olulist elementi ja sümbolit ning arvestades, et tuleb tagada, et erakorralise olukorra õigusaktid ei kahjustaks inimõigusi, põhivabadusi ega andmekaitset;
- D. arvestades, et terrorismivastane võitlus nõuab erilisi strateegiaid iga terroristliku organisatsiooni jaoks, mistõttu tuleks juhul, kui selle võitluse jätkamiseks on nähtud ette uusi vahendeid, võtta arvesse nimetatud organisatsioonide strateegiat;
- E. arvestades, et terroristlike organisatsioonide hajutatud ja ettearvamatu laad on alati neile organisatsioonidele kasuks, kuna mitte keegi täpselt ei tea nende tegevuse ja toetuse ulatust, on vaja mõista selliseid organisatsioone ning neid kaitsvat ja toetavat sotsiaalset konteksti, et nendevastane võitlus oleks tulemuslik;
- F. arvestades, et kuna neid organisatsioone ei piira riigipiirid ega teatavad geograafilised piirkonnad, kuritarvitavad nad tihti läbipaistvuse puudumist "läbikukkunud ja läbikukkuvates riikides" ning neil võib samal ajal olla laastav mõju eri riikides;
- G. arvestades, et liidu ohtude hindamise kontekstis on tekkivaks nähtuseks terrorism kõigis oma ilmingutes, mille toimumisstruktuuri ning rünnakute ajastamist ja rütmi mõistetakse ikka veel puudulikult;
- H. arvestades, et paljususe, mitmekesisuse, inimõiguste ja rahumeelse dialoogi jõuline toetamine on tihti terroristliku nähtuse osaks või tagajärjeks oleva äärmusluse ning kahjuliku sotsiaalse polariseerumise parim ennetus- ja heastamisvahend;
- I. arvestades, et tõkestamine peab põhinema teabel, kestval terroriohtu käsitleval avalikul arutelul, poliitilise strateegiana kasutatava terrorismi ühisel tõrjumisel ning terrorismi tõrjumisest keeldumise õigustamiseks kasutatavate põhjuste analüüsimisel, pidades meeles, et alati tuleks vältida tarbetuid hoiatusi ja tegeliku ohu moonutamist;
- J. arvestades, et Euroopa Parlament on Euroopa peamine foorum dialoogi pidamiseks ühiskonnaga ja ELi eri institutsioonide vahel ning peaks seetõttu suutma jagada teavet terroristlike organisatsioonide ja nende töömeetodite ning liidu jõupingutuste kohta võitlemisel nimetatud organisatsioonide vastu;
- K. arvestades, et terrorismiga tegelemiseks peab EL koostama ja rakendama Euroopa kodanike poolt kergesti identifitseeritava Euroopa sise- ja välisjulgeoleku edendamist käsitleva poliitilise projekti, mitte ainult üldiste meetmete loetelu;
- L. arvestades, et poliitiline reageering saab olemas olla üksnes tõkestamise korral, kuna vastasel juhul võib reaktsioon Euroopa tasandil olla üksnes ebapiisav ja korratu;

M. arvestades, et ELi sise- ja välisjulgeolekupoliitika peaks olema järjepidev ja sel eesmärgil peaks seda poliitikat kajastama ELi institutsioonide toimimine;

1. esitab Euroopa Ülemkogule ja nõukogule järgmise soovitus:

A) tõkestamise osas:

- a) muutama olemasolev üksikasjalike ja üldiste terrorismivastaste algatuste nimekiri terviklikuks ja ühtseks Euroopa poliitiliseks projektiks terrorismi ja selle juurte vastu võitlemise eesmärgil nii liidus kui ka väljaspool seda;
- b) toetama täielikult praegusi pingutusi ning vajaduse korral looma uusi vahendeid ja platvorme hinnangu andmise ning teabevahetuse võimaldamiseks ja edendamiseks politsei- ja luureteenistuste vahel terroristlike organisatsioonide ja nende töömeetodi osas, tunnustades samal ajal andmekaitsepõhimõtteid;
- c) jälgima finantsasutuste rolli raha ülekandmisel, et vältida kahtlaste rahavoogude kasutamist terroristliku tegevuse rahastamiseks;
- d) välja töötama kõik vajalikud vahendid, et vahetada võimalike terroristide ja nende organisatsioonide kohta teavet kolmandate riikide ning rahvusvaheliste organisatsioonidega, tagades samal ajal privaatsus- ja andmekaitsepõhimõtete austamise;
- e) looma foorumi teabevahetuseks kõikide Euroopa institutsioonide vahel kaks korda aastas toimuvate kohtumiste põhjal, mille eesmärgiks on kaasa aidata sellisele vahetusele – sellisel juhul mitte operatiivteabe, vaid terroristlike organisatsioonide strateegiat ja töömeetodit ning liidu jõupingutusi nende organisatsioonide vastu võitlemisel käsitlevate andmete vahetusele;
- f) ellu viima laiaulatuslikke tõkestamismeetmeid, mis põhinevad kultuuride ja usundite vahelisel dialoogil, eesmärgiga edendada vastastikust teadlikkust ja mõistmist;
- g) andma selge toetuse katseprojektidele, mida on edendanud Euroopa Parlament, eesmärgiga hõlbustada teabevahetust politseiteenistuste vahel, võttes arvesse ühenduse andmekaitset käsitlevaid õigusakte;
- h) julgustama Europoli ja Eurojusti põhjalikumale spetsialiseerumisele terrorismi vastu võitlemisel, tugevdades nende rolli selliste Euroopa mehhanismide hindamisel ja käikulaskmisel, mis võimaldavad vahetada teavet Euroopa Liidu politseiasutuste ja liikmesriikide vahel ning edendades usaldust Euroopa teabevahetusmehhanismide vastu Euroopa Liidu politseiasutuste ja liikmesriikide vahel;

- i) tagama, et Euroopa politseikolledži koolitus- ja spetsialiseerumiskursused võtaksid täielikult arvesse kõiki terrorismivorme, arvestades selle sügavat tähtsust liidu tulevikule;
- j) kaasama Euroopa Parlamendi esindajaid kaks korda aastas toimuvatele kohtumistele eesmärgiga tagada nende osalemine mitteoperatiivse teabe andmisel, viies kokku SCIFA, CATSi, EUROPOLi, EUROJUSTi, Euroopa piirivalveagentuuri (EBA), politseijuhtide töökonna (CPTF) ja kriisivaatluskeskuse (SitCen) juhid;
- k) edendada Euroopa õigusakte, mis on kavandatud maksimaalselt kontrollima selliste keemiliste lähteainete levitamist ja varude soetamist, mida võidakse kasutada lõhkeainete valmistamiseks;

B) reageerimise osas:

- a) edasi arendama pärast rünnakut automaatselt kohaldatavaid protokolle ja meetmeid;
- b) varustama Euroopa terrorismivastase koordinaatori bürood ressursidega, mida on vaja selleks, et kavandada ja koordineerida reageeringut terrorirünnakutele, tagades seeläbi reageeringu võimalikult suure ühtsuse ja tõhususe; samuti tuleks sellisel reageerimisel pöörata eritähelepanu ohvrite ja nende perekondade eest hoolitsemisele;
- c) andma toetust järgmistele terrorismiohvrite abistamise meetmetele:
  - komisjoni juures asuva terrorismiohvrite abistamise Euroopa üksuse kui ELi institutsioonide info- ja kontaktasutuse loomine;
  - terrorismile solidaarsusfondist abi taotlemist käsitleva Euroopa Komisjoni algatuse toetamine ja selle kasutamine hüvitusvahendina;
  - terrorismiohvritele abi andmise katseprojekti konsolideerimine püsiva eelarverubriigi loomise abil;
- d) toetama ühenduse programme, mis pakuvad kaitset ohvritele, kes on terroriaktide tunnistajad;

2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev soovitus Euroopa Ülemkogule, nõukogule ning teavitamise eesmärgil komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Euroopa Nõukogule ning ÜROle ja selle spetsialiseeritud asutustele.